

Åke Larsson: Tal till stöd för Norges studenter under ockupationen

Plats
Uppsala

- 1 Uppsalas studenter. All Sveriges akademiska ungdom samlas i dessa dagar omkring Norges sak.

- 5 Friare och friskare än på länge höjas nu rösterna efter den stora försiktighetens långa år. Och när Uppsala studenter tillsammans med stora grupper av denna stads övriga invånare idag gått man ur huse, innebär det ett av de största och bästa ögonblicken i studentkårens historia.

- 10 Inte sedan det första världskrigets år har en sammankomst av detta slag ägt rum. Men så är det också en enastående händelse i Nordens historia att en främmande nation försöker att utplåna en hel nordisk studentkår.

- 15 Hur skulle vi inte själva känna det om främmande soldater bröt in i våra föreläsningssalar? Piskade oss samman som boskap och förde oss bort till slavtjänst i främmande land. Tanken är ofattbar, och likväl har vi idag mitt ibland oss kamrater som måste fly undan ett grymt öde.

- 20 Vår djupa medkänsla med våra fångna kamrater och deras hårt drabbade hem är självfallet. Men den förpliktar oss att främst ställa den frågan vad vi, som ännu äga en oskattbar frihet, kunna göra för att hjälpa en broder i nöd.

- 25 Så snart budskapet om arresteringarna nådde oss, vände sig den akademiska världen till regeringen med den enträgna vädjan om ett skyndsamt ingripande till förmån för Norges studenter. Vi är glada över den snabbhet med vilken regeringen har handlat, och vi hyser den förhoppningen att de vidtagna åtgärderna ska leda till önskat resultat.

Om dessa ansträngningar trots allt skulle visa sig vara förgäves, förväntar vi att än effektivare medel brukas. Deportationen till Tyskland får icke ske. Inga

utvägar får lämnas oprövade.

Men vårt eget handlande måste också präglas av ansvars känsla. Det väsentliga här är inte att vi själva får tillfälle att ge uttryck åt våra känslor inför det som
35 hänt, utan att vi om möjligt kan komma våra nödställda kamrater till verklig
undsättning.

Ingenting vore oss kärare än att vi kunde erbjuda våra norska vänner en fristad
här hos oss. Ty ett av våra största glädjeämnen under dessa år har det varit att vi
40 kunnat knyta fasta vänskapsband med norska studenter här i Upsala.

Om vi också inte aktivt deltagit i deras kamp för friheten, så har vi dock av allt
vårt hjärta delat deras förhoppningar om framtiden. Och vi hoppas att vi här i
vår stad kunnat bereda dem för det arbete som står för dörren i det befriade
45 Norge.

Från denna plats välkomnar jag i Upsala Studenternas namn envar norsk
student som lyckas undkomma sina förföljare. De norska studenternas kamp
har blivit vår egen. Våra ideal äro gemensamma – forskningens och
50 universitetens frihet.

Motståndaren till dessa ideal är vår gemensamma fiende, och det måste äntligen
vara slut på vårt tålmod med ofrihetens och ofördragsamhetens makter. Dess
företrädare får inte längre räkna på att mottagas som gäster i vårt land.

55 Idag har representanter för samtliga nordiska länder gått sida vid sida för att
tillsammans demonstrera mot mörkets makter i tiden och för andens eviga
frihet. Lika eniga som vi idag står, lika eniga må vi i morgondagens Norden stå
samlade omkring våra gemensamma ideal.

60 Jag har vid detta tillfälle den stora glädjen att kunna meddela att vi idag fått
mottaga en hälsning från Finlands studenter. Telegrammet är av följande
lydelse:

65 *För Finlands studenter har friheten alltid varit ett oförytterligt ideal. Detta ideal
känner vi oss ha gemensamt med Nordens alla akademiker. I denna stund
önskar vi uttrycka en varm förhoppning att studenterna och universitetslärare i*

70 *Norge åter måste komma i besittning av obeskuren frihet.*
Undertecknas av Henrik Zilliacus, ordförande i Finlands svenska studentråd.

Dessutom har ytterligare tre telegram anlänt, alla från norrmän i Amerika, som sänder sina varma hälsningar till oss idag.

75
Upsala studenter, låt oss förenas i ett fyrfaldigt leve för nordisk frihet. Den leve!
Hurra! Hurra! Hurra! Hurra!

Källa

80 <div>Transkriberat från ljudfil (mottagen via e-post från Sveriges museum om Förintelsen, ursprungligen från Sveriges Radio) (2025-04-30).</div>

Taggar

1940-tal, 1943, Man

URI

85 <https://www.svenskatal.se/tale/ake-larsson-tal-till-stod-for-norges-studenter-under-ockupationen>

90

95

100

105